

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године, код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за физикуса округа београдског Д-р Михаила Цвијетића, физикуса округа ваљевског, и

за физикуса округа ваљевског Д-р Селимира Ђорђевића, физикуса округа моравског са седиштем у Јагодини, обојицу по молби.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 22. септембра 1907. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета решено је, да се:

Владимир Маленовић, начелник друге класе среза звишког, и

Сима Николић, полицијски писар прве класе среза звишког, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пенсијом, која им припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 28. септембра 1907. године у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, решено је:

да се Николи Васићу, начелнику друге класе среза крајинског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30. септембра 1907. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 4. закона о административној подели Краљевине Србије, решити:

да се села: Судимље и Иричић, која су у саставу општине блажевачке, у срезу копаоничком, округа крушевачког, по изјављеној жељи њихових становника, преместе из среза ко-

паоничког, округа топличког, у срез копаонички, округа крушевачког.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 2. октобра 1907. год. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, одобрено је решење Државног Савета од 28. септембра ове год. Бр. 5797, које гласи:

„Одобрава се Министру унутрашњих дела, да на оправку зграда болнице за душевне болести, по ревидисаном прорачуну и одобреној лицитацији може утрошити суму од 4400 динара и овај издатак показати у расходу на терет партије ванредних расхода Министарства унутрашњих дела, за санитарско одељење, позиције бр. 4. буџетом за ову 1907. годину одређене на оправке и доправке постојећих болничких зграда.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 2. октобра 1907. г. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О КРИВИЧНОЈ ОДГОВОРНОСТИ

са теоријског гледишта.

од

Д-ра Бранислава Петронијевића

Проблем кривичне одговорности чини основни проблем кривичног права. Јер противправно дело у смислу кривичног права може се само онда казнити, ако се субјект, који га је учинио, може за њега учинити одговорним. Према општој логичкој дефиницији одговорности, субјект противправног дела одговоран је за ово последње онда, када је исто потекло од њега самога, када је он његов извор. Међу тим позитивно кривично право везује одговорност субјекта за извесне специјалне услове, чију оправданост треба испитати и у чијем се испитивању и састоји проблем кривичне одговорности. Појам кривичне одговорности, узет у најширем смислу своме, везан је за три групе таквих специјалних услова, од којих прва група обухвата извесне *спољне* услове, који *искључују* кривичну одговорност (н. пр. нужна одбрана), док друга и трећа обу-

хватају *унутрашње* за сам субјект кривичног дела везане услове, и то прва од њих обухвата сам психички механизам (начин вршења) који субјект ставља у покрет вршећи противправно дело (предумишљај и нехат), док се друга односи на *опште* душевно стање субјекта у моменту вршења противправног дела (односно у моменту којим почиње каузални низ појава, из којег проистиче кривично дело). Како само последње две групе тих специјалних услова обухватају моменте, који леже у самом субјекту кривичног дела, то је појам кривичне одговорности у ужем позитивном смислу своје везан само за те услове. Субјект кривичног дела само је онда *крив* за учињено дело, само му се онда може дело приписати или урачунати за његово сопствено, ако је како начин вршења кривичног дела тако и његово душевно стање при вршењу истога такво, да допушта то урачунавање. Од ове две групе услова опет услови друге врсте једини су који се *непосредно* односе на сам субјект свести у ужем смислу, на сам субјект који, било с предумишљајем или из нехата, врши противправно кривично дело, и ми ћемо се с тога у следећем само у овој смислу бавити проблемом урачуњивости субјекта, али ћемо пре тога у засебним одељцима најпре испитати однос појма кривичне одговорности према појму моралне и опште логичке одговорности као и смисао и значај ове последње.

А. О појму одговорности у опште.

Проблем кривичне одговорности у смислу позитивног кривичног права може се решити само тако ако се претходно реши проблем одговорности у опште, т. ј. проблем одговорности схваћен као што логички проблем, што се често превиди од стране кривичних правника, који, у тежњи да своју науку учине што независнијом од општих философских проблема, долазе при дискусији кривично-правних проблема на послетку до резултата, који показују осетну празнину у њиховом научном систему, празнину коју они узалудно покушавају да испуне на терену саме науке своје, која се једино да испунити на основу дискусије општих философских проблема. До такве једне празнине долазе они и у питању о кривичној одговорности и та празнина да се испунити само дискусијом општег логичког проблема одговорности. Задатак је овог првог одељка наше расправе дискусија тога проблема.

Свесни субјект може се очевидно сматрати одговорним само за оне радње, које имају своје порекло у њему самоме, које су његов продукт, активитет субјекта сачињава дакле садржину појма одговорности и тиме је садржина тога појма, али разуме се само у опште, одређена.

Међу тим кад се хоће из ближе да одреде општи услови активитета субјектовог, кад се хоће тачно да одреди, у чему се састоји тај активитет, кад се субјект има да сматра као активан, онда се одмах наилази на велике тешкоће, које на први поглед изгледају несавладљиве, тешкоће које са тешкоћама проблема слободне воље стоје у тесној вези. Јер ако се сматра да је субјект само онда активан, кад је тај његов активитет *спонтан*, онда од решења проблема слободне воље зависи, да ли ћемо у опште допустити одговорност свесног субјекта за његове радње или ћемо ту одговорност просто негирати. Тако исто обратно, ако се субјект сматра само онда за активан, кад та његова активност није спонтана, онда опет од решења проблема слободне воље зависи, да ли ће се у опште допустити одговорност субјекта или ће се она негирати. Само што у првом случају решење проблема слободне воље у позитивном смислу повлачи за собом и решење проблема одговорности у позитивном смислу, док у другом случају то решење проблема слободне воље у позитивном смислу по-

влачи за собом решење проблема одговорности у негативном смислу; решење тога проблема у негативном смислу пак у првом случају повлачи за собом решење проблема одговорности у негативном смислу, док у другом случају то решење проблема слободне воље у негативном смислу повлачи за собом решење проблема одговорности у позитивном смислу.

Као што се види, проблем слободне воље стоји у најтешњој вези са проблемом одговорности; с једне стране проблем слободне воље условљава проблем одговорности, с друге стране опет условљава обратно проблем одговорности проблем слободне воље. Проблем одговорности има са практичне стране тако велики значај, да од његовог решења зависи у крајњој инстанцији и решење проблема слободне воље. Ако би доиста, као што то тврди детерминизам, одговорност била могућа само под претпоставком неслободе наших вољних радњи, онда бисмо ми морали с чисто практичног гледишта одрицати могућност слободне воље или, ако је то из теоријских разлога немогуће, ми бисмо морали сматрати свесни субјект за неодговоран у случајевима када су његове радње слободне. Обратно, ако је одговорност могућа само под претпоставком слободне воље, онда бисмо ми морали, ако нећемо да доведемо у опасност морални и правни поредак на коме почива људско друштво, с чисто практичног гледишта тврдити да слобода воље мора постајати, и да је субјект неодговоран за разне које нису слободне вољне радње. Да бисмо ову дилему решили, ми очевидно треба пре свега да испитамо у чему се састоји активитет свесног субјекта, кад се радње свесног субјекта могу сматрати за његове. Како је ово питање на крају крајева једно чисто психолошко и логичко (дакле теоријско) питање, то се оно има да реши потпуно независно од практичних конзеквенција, које су са њиме везане, па ћемо га тако и ми овде решавати.

(наставиће се)

О ОДГОВОРНОСТИ ЗА НАКНАДУ ШТЕТЕ.

(НАСТАВАК)

Почињући од римског права, које је усвојило принцип кривице за одговорност у погледу накнаде штете, па све до најмодернијих грађанских законика и пројеката њихових, превлађује свуда у науци и законодавству *принцип кривице* као правило са негде већим а негде мањим изузецима од тога правила²⁵). По модерном праву дакле одговара се за штету само онда, ако је она услед зле намере или небрежења учињеница проузрокована. У извесним пак случајевима *изузетно* се прописује, да учинилац одговара за штету својим поступком проузроковану и онда, кад му се исти не може у кривицу уписати, кад нема ни његове зле намере ни небрежења. То исто важи и за наш грађански законик. Истина у §§ 800 и 31 не спомиње се кривица штетника као захтев за накнаду штете, јер се просто каже „ко другоме штету причини, дужан је исту накнадити,“ те би по томе изгледало, да је наш законодавац усвојио принцип каузалитета. Али, да није тако,

²⁵) Види аустр. грађан. законик у моме преводу § 1295. За немачки грађански законик меродаван је § 823, где се вели: „Ко *намерно* или услед *небрежљивости* повреди живот... имовину... дужан је отуда постаћу штету накнадити...“ У француском Code civil art. 1382 прописује се: „Сваки поступак кога човека, који је другоме штету проузроковао, обвезује онога, чијом се је *привлицом* то десило, да штету накнади.“

види се из § 801: „Од наплате учињене штете само се ко онда ослободити може, ако докаже да штета није његовом кривицом, но се случајно догодила.“ Види и §§ 804., 805., 807. и др.

Међу тим покушавало се, нарочито у последње време, а с обзиром на израду нових пројеката грађанских законика у Швајцарској, Немачкој, Русији и Угарској и на ревизију грађанског законика аустријског, да се правила о накнади штете донесу по другом неком принципу, а не принципу кривице. Тврдило се, да развитак огромних индустријских и саобраћајних предузећа (железница, фабрике пароброда, аутомобила) при којима се примењују као моторна снага огромне природне силе (пара, електрицитет, водена снага и др.), доноси све већу опасност како по раднике у тим предузећима тако и за трећа лица. И поред свију мера опрезности, које је модерна техника измислила у циљу отклањања несрећних случајева и оштећења, ови се са развитком индустрије и саобраћаја све више множе. За то је потребно појачати одговорност за накнаду штете. На основу досадашњих правила у грађанским законима, донесеним на основу принципа кривице, то није могуће, те је оштећени често остајао без накнаде. Јер у много случајева није се могло утврдити, да оштећење, а поглавито повреда и смрт кога лица, почива у злој намери или небрежењу (кривици) власника предузећа. Врло често нема ни једног ни другог, и онда по теорији кривице не може се накнада ни тражити по правилу: „случај шкоди (ономе) кога згоди.“²⁶ За то је у науци о накнади штете учињен покушај са *принципом каузалитета* (узрочности, повода), који је као основа за потраживање накнаде штете постојао у старом римском и старом немачком праву, и који, вели се, понајбоље одговара промењеним односима модернога живота, а нарочито привредним и социјалним. На први поглед сасвим је примамљиво звучало тврђење, да правичност захтева, да онај који вуче корист од неког лица, ствари или предузећа, одговара и за сву штету, која би тим лицем, ствари или предузећем била проузрокована, без обзира на његову кривицу. Али многи су научници²⁷ с правом тврдили, да би увођење принципа каузалитета за једини основ потраживању накнаде штете било назадак у приватном праву и повратак у примитивни правни поредак; да је овај принцип бруталан и супротан народној свести. „Куда би то одвело, кад би се одговарало на основу самога повода учињеној штети, и кад би се накнада распирала на најудаљенију и посредну штету? Најневинија радња може непредвиђеним стицајем околности дати повода за наступање непрорачунљиве штете.“ (Dernburg op. cit. V. II. стр. 61.)²⁸ За тим се даље тврдило, да је тео-

²⁶ Фабрикант на пр. удео је инсталацију своје фабрике по свима захтевима предострожности. Употребно је сва средства, која је техника измислила, да би се несрећни случајеви при раду отклонили. На ипак се деша, да н. пр. пресе парни камен, и раднике и мимопролазнике повреди. По теорији кривице фабрикант не би одговарао за накнаду штете, јер нема ни његове зме намере ни небрежења што је штета наступила, ма да то не одговара правичности (јер кад на пр. власник једнога трамвајскога предузећа вуче од овога огромне користи, онда је право да накнади штету ономе, који је услед несрећног случаја пао под шине електричног трамваја, и ако се возовођи не може пребацивати, да је био у вожењу небрежљив). Из овога се види да је оправдано и тражење, да се донесе и закон о осигурању радника по фабрикама због несрећних случајева без обзира на кривицу фабрикантову. Види чл. 40. послед. одељак правила о одношајима газда и слугу од 12. септембра 1904. по коме је газда дужан издати слуги на 15 дана плату у напред, ако је слуга постао неспособан за службу више од 15 дана услед каквог ванредног несрећног случаја, који би се догодио вршењем службе.

²⁷ Види литературу у горе споменутом делу Павличевојем стр. 9 и сл.

²⁸ Како је опасно узети принцип каузалитета као основ за регулисање одговорности о накнади штете, најбоље се види из расправе Némethy-a Der Grund des Schadensersatzanspruches (All. österr. G. Z. бр. 25—29 ex. 1906)

У овој расправи писац наводи истините и измишљене случајеве нанесене штете, за чије је решење он стављао питања трезвеним неправницама у

рија каузалитета по себи и сувише неодређена, а појам каузалитета и сувише простран и у опште непогодан, да послужи као основица за *опште важехи* принцип у овој важној и опсежној науци о накнади штете.

С обзиром на све ово сасвим је природно, што је и у науци приватног права а и у најмодернијим грађанским законима и њиховим пројектима преовладало мишљење, да се у погледу регулисања питања о одговорности за накнаду штете има *остати код принципа кривице*. Међу тим с обзиром на промењене привредне и саобраћајне односе модернога живота, а с погледом и на захтев правичности, да се допусте *изузети* од овога принципа, т. ј. да се законом установи одговорност и за ону штету, коју је неко проузроковао без *своје кривице*.²⁹

(наставиће се)

Д-р Драг. Аранђеловић.

ОДРИЦАЊЕ ОПТУЖЕНОГА КАО КАЗНИ ПООШТРАВАЈУЋА ОКОЛНОСТ.

(СВРШЕТАК)

2. Наше мњење.

Пошто смо овде у преводу изнели мњења професора Мајера и војнога судије Хаука, рећи ћемо и сами коју реч о истакнутоме питању, с погледом на суђење у Србији.

циљу да на тај начин дође до уверења: да ли народ сматра за правично, да се принцип каузалитета усвоји у науци о одговорности за накнаду штете. Ја ћу овде навести само неке од наведених случајева, те да се види, како је опасно и неправично усвојити теорију каузалитета: 1) Приликом једне шетње А. падне у несвест. У паду обори један сто, на коме је била намештена стакларија на продају. Продавачица се од тога уплаши, скочи у страну, али спотакне, падне на разбијену стаклад и расече руку. Повреда је доста знатна. Парчал од стакларије на далеко је по кадрами била расута. Један бициклиста навиђе том улицом преко стаклади и оштети свој бицикл. С тога му не буде могуће даље бициклом ићи, те се задоцни на посао, кога ради је пошао, и услед тога и услед случајних компликација разних околности претрпи знатан губитак зараде. Питање је: може ли продавачица тражити накнаду за разбијену стакларију и повређену руку, а бициклиста накнаду изгубљене зараде? Одговор: по теорији каузалитета може, међу тим писац је од лајика добио одговор: А. мора дати накнаду за полупану стаклад. Међутим није дужан платити трошкове око лекова нити накнаду за претрпљене болове, пошто он повреду није непосредно сам произвео. Штета бициклистова у опште је и сувише удаљена, да би се могла у обзир узети. 2) А. буде на улици оборен од једних кола. Лежећи у несвести на улици, наиђу на њ добри људи, подигну га и однесу у једно двориште. Ту га наместе на један диван, који се ту, са осталим меблом, налазио због сеобе једног кирајдије. Кад су хтели диван да изнесу, дигну с њега А. —, и том се приликом покаже да је диван сав умрљан крвљу из ране А. — ове. Је ли А. дужан дати накнаду за ово. Одговор: није дужан. 3) Једно мало дете, које још несигурно иде, изгуби равнотежу и падне, држећи неку играчку у руци, на друго дете тако несрећно, да ово буде тешко повређено. Мати повређенога детета морала га је неколико недеља лечити и неговати, и због тога је морала изостајати од рада. С тога захтева од родитеља детинег, које је својим падом штету проузроковао, накнаду претрпљених болова за повређено дете, накнаду трошкова око лечења, накнаду трошкова око неговања детета и накнаду изгубљене зараде. Одговор: према богатим родитељима постојало би морално потраживање за правичну накнаду. Иначе није потраживање оправдано; само пак дете одговара у разумним границама. 4) А. пади од соннамбулизма; устаје по каткад ноћу и ради по кући разне послове. Једне ноћи седне за шиваћу машину своје другарице, која је с њом у истој соби становала, и радећи на њој сасвим је поквари, тако да је морао бити позват бравар ради оправке. Другарица њена због тога цео дан није могла на машини радити. Одговор: А. је дужан дати накнаду и за оправку машине и за губитак зараде.

²⁹ Тако је и у грађанским законима европских држави: по правилу одговара се за штету без кривице. Види аустр. грађан. зак. § 1295 (правило), §§ 1310, 1316—1318 (изузети), code civil art. 1382 (правило), art. 1384—1386 (изузети), немачки грађан. зак. § 823 и сл. (правило), §§ 829, 831, 835, 836 до 838, 278, 906, (изузети). О нашем праву види ниже.

Ми се потпуно слажемо са гледиштем, да признање или одрицање оптуженога само по себи не може бити правни критеријум за оцену степена оптуженикове кривице. Ове индикације морају бити посматране и пењене укупно и у вези са свима осталим индикацијама у конкретном случају и тек тада може се с разлогом извести закључак: треба ли признање узети као олакшицу или одрицање као отежицу дотичноме кривцу. Није дакле у овоме погледу важан, сам по себи тај факт, да ли дотични кривац признаје или одриче кривицу, већ је важно то, да ли ово признање или одрицање може судији да даде сигурнога материјала о карактеру кривчевом и ступњу његове покварености.

Овакво посматрање сасвим је у духу модерне криминалистичке школе, која тражи индивидуализацију казне, т. ј.: слободно одређивање казне кривцу за учињено дело, уз оцену свију индивидуалних особина и односа кривчевих, који показују, да ли је кривично дело производ карактера кривчева или можда резултат стицаја несрећних прилика и слабости кривичне отпорне снаге према овим приликама. Наравно да при овоме гледишту морају отпасти сви, често веома велики, минимуми казни за поједине деликте; спуштање казне мора бити остављено слободној и пажљивој оцени судије. То је *de lege ferenda*.

Ну, да бацимо поглед на наше данашње законодавство о овоме и његову примену код нас. У нашем казном закону одређене су и казни умањујуће и поштравајуће, и олакшавне и отежавне околности, а сем тога у закону је прописано и то, од каквог утицаја оне могу бити при одмеравању казне. Тако наш законодавац говори о казни умањујућој околности малолетству у Гл. IV. § 57. и 58. о олакшав. и отежав. околностима у Гл. V. §§ 59. и 65. и о поштравајућој околности — поврату у § 71. крив. зак.

О утицају олакшав. околности на одмеравање казне говоре прописи §§ 60, 61, 62 и 63. казн. зак.

При одређивању овога утицаја наш законодавац није се држао једне системе. Тако код §§ 60. и 63, кад стоје олакшаване околности *императивно* одређује промену врсте казне, а код §§ 61. и 62. *факултативно* одређује спуштање казне или промену њене врсте.

Из садржаја означених прописа види се да је наш законодавац систему олакшаваних околности придао доста велику важност. Овоме ми, наравно, писмо противни, али морамо нагласити да ове одредбе не сматрамо за правилне, нарочито у погледу императивне промене врсте казне, (код §§ 60. и 63.) без обзира на важност дотичних олакшаваних околности. На пр. један злочинац убије човека с предумишљајем, у присуству мношине света. Ово дело по § 155. казн. зак. казни се смрћу. Ну оптужени има две олакшаване околности: добро владање и признање из тач. 4 и 7 § 59. казн. зак.; суд, по § 60. к. зак., мора овакоме кривицу казни смрти да замени робијом од 10—20 година, а то већ не ваља, јер можда би у овоме

или другом коме сличном случају требало кривца казнити баш смрћу, што би требало оставити слободној оцени суда.

У осталом, нарочито истичемо, да у више прилика, погрешноме одмеравању казне није узрок законодавац већ наша погрешна судска пракса — та велика сила у правосудју. Код нас у правосудју има грешака, уведених праксом, којих се више никако не можемо курталисати.

Једна од таквих грешака јесте и недовољна или тако рећи никаква оцена интензивности појединих олакшавајућих околности. Уобичајено је од некуда и то тако стално иде да се н. пр. признање узима увек као олакшавна околност, узима се чак и онда, кад оно потпуно индицира сву поквареност дотичнога кривца. Међу тим у смислу т. 7. § 59. казн. зак. ова околност не би морала нити требала тако да се узима.

Примери:

1) Убица, чије се дело доказује сведоцима очевидцима, признаје убиство, али се брани да га је учинио у праведној одбрани и за ту цел износи извесне доказе, који се показују као неистинити.

Ово признање и иначе има слабе вредности, а овде још мање треба да вреди, кад се види, да је оптужени, чија је кривица мимо тога несумњиво доказана, учинио признање једино у цели да истрагу осујети и себе од заслужене казне спасе.

2) Уредник новина, чије је име отштампано на новинама, а и мимо тога документирано да је он тај уредник, признаје да је уредник, али енергично одриче да се инкриминисани напис односи на тужиоца. Међу тим то суд узима за доказано другим доказима.

Шта уредник признаје овим признањем и по чему оно треба да му се стави у олакшицу?

3) Кривац за дело горосече не признаје кривицу. Он од олакшица има само добро владање и суд га пресудом казни са десет дана затвора, а по § 67. казн. зак. спуштање казне испод минимума може се учинити, кад суд призна олакшавајуће околности, дакле бар две. Како овде оптужени има само једну олакшавану околност, то са наведеног разлога Касациони Суд, по жалби државног тужиоца анулира пресуду. Шта сад бива? Кривац или сам по себи бистар човек или има браниоца, који му то саветује, те на претресу, после ових примедба Касационога Суда, призна да је учинио дело горосече. И знате шта сад суд ради? Потпуно упада у клопку, коју му је наместио оптужени или бранилац, он једно овакво признање ставља оптуженоме као олакшавану околност из т. 7. § 59. казн. зак. и ако је потпуно јасно да оптужени сада то признање чини не за то, што је честитога карактера, већ у чисто спекулативној намери, а услед примедба Касационога Суда.

Ето тако се у Србији сада суди....

Очевидно је да овако погрешна пракса у примени олакшавајућих околности може имати штетних последица по правосудје,

јер услед ње кривци по правилу могу добити мању казну него што им по закону припада.

С тога треба већ једном кидати с овом штетном праксом, која је противна закону, противна логици и достојанству судије. Судије никако не смеју бити службени аутомати за правосудје, јер би правосудје онда било једна ругоба. На против од судија се с правом тражи и интелигенција и пажљивост при оцени свакога кривичног случаја, а ту спада и пажљива оцена олакшавајућих околности и њихове интензивности. Није оно олакшавајућа околност, што се по форми може подвести под коју од тачака предвиђених законом, већ олакшавну околност може чинити само онај факт, који судији даје могућности да прозре у душу кривчеву и увери се да у њој још има моралних елемената.

М. С. Ђуричић,
члан касаци. суда

УПУТ ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ И ОПШТИНСКЕ ВЛАСТИ

приредио Ђур. Ј. Ђорђевић
околни начелник.

Већ сам тај факт, што је књига г. Ђорђевића под исписаним насловом изазвала две, у истини стручне оцене: г. г. Димитрија Калајића и Душана Николића, које се у извесним стварима у основи не слажу, довољан је разлог да се о њој још говори, те да се овом приликом што боље објасне извесна спорна питања из области полицијске праксе, у којима се оцењивачи не слажу ни међу собом ни с писцем г. Ђорђевићем.

Ограђујући се од мишљења г. Калајићевог о разумевању § 30. полицијске уредбе — о коме ће доцније бити говора — обећали смо, да ћемо нарочито говорити како о његовој и г. Николићевој оцени, тако и о самој г. Ђорђевићевој књизи, и ево нас да искуњемо реч.

Пре него што бисмо прешли на саму ствар, сматрамо за дужност да одмах изјавимо, да су и г. Калајић и г. Николић, користећи се нашим одсуством од дужности уредника „Полицијског Гласника“, употребљавали у својим оценама према писцу и такве изразе, који се, бар по нашем мишљењу, не могу никако сложити ни са озбиљношћу листа у коме су штампани, ни са стручношћу њихових оцена. Ми смо у начелу противни оваквом начину критиковања, и то, ево, јавно изјављујемо. Оцене г. г. Калајића и Николића, с којима се у многоме и ми слажемо, не би ништа изгубиле од своје вредности и стручности — на против још би добиле — и без израза: „старији ће му се смејати,“ „без његовог разлагања,“ „смешно је кад г. Ђорђевић,“ „где су марвени лекари по некој необјашњивој пишчевој жељи помешани са бабицама,“ „физиолошки проналазак г. Ђорђевића“ и т. п., и т. п., којима су се г. г. оцењивачи тако обилно служили, а којима никако није било места у једној озбиљној ствари и у једном службеном листу.

* * *

Пажљивом читаоцу г. Калајџићеве и г. Николићеве оцене морало је, без сумње пасти у очи, да се г.г. оцењивачи дијамантрално разликују у оцени опште вредности г. Ђорђевићеве књиге. Јер, док јој г. Николић у 31 броју „Полицијског Гласника“ одриче апсолутно сваку вредност, дотле г. Калајџић у 38. броју овог листа тврди, да г. Ђорђевићева књига може корисно послужити као зборник, а нарочито као допуна „Полицијском Зборнику“ од времена када је овај издат и одаје хвалу пређашњем министру г. Протићу, што је помогао издање ове књиге приходом „Полицијског Гласника.“

И г. Калајџић и г. Николић доказали су својим оценама, да су добро верзирани у стварима о којима су писали, те је у толико чудноватије ово њихово размимоилажење у најглавнијој ствари — оцени опште вредности „Упуту“. Сматрајући га искључиво као ствар личног схватања, изјављујемо одмах да смо, специјално у овој ствари, потпуно сагласни са мишљењем г. Калајџићевим, а ево зашто:

Надлежност наших полицијских власти обухвата, без мало, $\frac{2}{3}$ унутрашње државне администрације, или боље рећи: наша полиција надлежна је за све оно зашта су ненадлежне остале земаљске власти.

Сам тај факт, што је г. Ђорђевић успео да у главном скупи и изложи главније дужности наших полицијских власти, од неоспорне је користи за нашу веома сиромашну полицијску литературу. Јер, треба знати, да сем једне књижнице још из 1844 године: „Начела умоправославне и положителне полиције“ од Јована Поповића, професора лицеја, нисмо до појаве г. Ђорђевићеве књиге имали ни једног дела, у коме би се систематски и детаљно говорило о задатку и дужности наше полиције. Са овог гледишта, дакле, књига г. Ђорђевића, и ако у многоме непотпуна, несумњиво је корисна, јер ће будућим радницима на овом пољу послужити као драгоцен грађа за израду једног потпуног и систематског дела о полицији.

Било би, исто тако, претерано одрицати „Упуту“ и сваку практичну вредност. И ако у њему има доста погрешака, ипак ове погрешке нису такве да би онемогућиле практичну употребу ове књиге, а што је најважније, знатан део ових погрешака последица је неједнаког схватања појединих непречишћених питања у теорији, као неједнаког поступања у области полицијске праксе. И сами критичари, као што ћемо видети, не слажу се у извесним важним стварима, те је према овоме, и писац могао имати своје лично мишљење у појединим стварима. Могло би му се само замерити, што у оваким приликама није помињао и противна мишљења, али то ипак не доказује, да је он у овој ствари из незнања грешио како то г.г. Калајџић и Николић представљају.

Да би се добила што вернија слика и о „Упуту“ и о замеркама његових оцењивача, прегледаћемо у кратко све важније замерке које г.г. оцењивачи чине г.

Ђорђевићевеј књизи, и изложити у исто доба и своје мишљење. И г. Калајџић и г. Николић замерају г. Ђорђевићу, и то с правом, што је приликом говора о полицијском надзору изнео, да општински судови могу овај досуђивати највише до 3 месеца, али се размимоилазе у мишљењу кад је реч о надлежности власти за разматрање жалби против административног надзора. Јер, док г. Калајџић дели мишљење пишчево, да су за ове жалбе надлежне надзорне власти, дотле г. Николић у 28 броју „Полицијског Гласника“ покушава да докаже, да су за разматрање ових жалби надлежни првостепени судови. Питање ово, међутим, од велике је практичне вредности, како с обзиром на циљ административног надзора, тако и с обзиром на злоупотребе које се с њиме у пракси доста често чине. У прилог свог мишљења г. Николић наводи и то, да ће првостепени судови пружити више гаранције противу ових злоупотреба. То је све лепо и красно, па и тачно, само што се питање о коме је реч не може у овом случају решавати према личном нахођењу, већ према позитивном законском тексту, а он говори против г. Николићевог мишљења, јер се у њему вели ово: „Исто тако општински суд са одбором ставља под полицијски надзор до 3 месеца осуђеног крађивца за учињену крађу, којој вредност прелази два динара, а тако исто и онога на кога би се у селу или општини основано сумњало, да чини крађе или пљевине које се у општини догађају, чему има места жалби на непосредну државну власт на начин и за време оно као што је у овој уредби прописано.“ (§ 4. а. Полиц. Уредбе). Ми се просто чудимо како је г. Николић после овако јасног законског текста могао тврдити, да жалбе противу досуде административног надзора треба подносити првостепеном суду. Законом о изменама и допунама Полицијске Уредбе од 17. јануара 1904. године измењени су и допуњени поред осталих, и §§ 15. и 16. ове уредбе, али не и одредба § 4. а. у којој се говори о административном надзору, односно о надлежности власти за разматрање жалбе противу његове досуде. Изводити прећутно ову измену из израза „на начин и за време“ нелогично је и погрешно, јер ови изрази упућују на поступак којим се жалба предаје и рок у коме се то чека а никако не означају и власт којој жалбу треба предати. Изгледа да је г. Николић заборавио, да је административни надзор једна превентивна мера сигурности, и да ће надзорне власти моћи о њеној целисходности судити много боље него првостепени судови, који обично не познају довољно ни месне прилике ни рђаве људе. И само министарство унутрашњих дела на чисто је, у осталом, са овим питањем, и увек га решава противно мишљењу г. Николића.

Потпуно су умесне примедбе г. Николићеве о поступању са војеним бегунцима, и за чудо је да г. Ђорђевић није знао, да се ови спроводе окружним командама, да им одреде место пребивања.

Тако исто слажемо се у погледима г.г. Калајџића и Николића о *пасошима*,

о *наредбама за затварање кафана и механа*, даље са њиховим мишљењима о *правилима о уређењу хлебарница у Београду* и разумевању § 334. а. каз. зак. (у последњем случају стоји само г. Николићеве мишљење).

Интересантно је, да се у питању о надлежности власти за расправу сукоба између иследних власти односно извиђања злочинних и преступних дела не слаже ни писац са критичарима, нити ови међу собом. Док први тврди, да је за расправу ових сукоба надлежан министар унутрашњих дела, дотле г. Николић вели да решавање ових питања спада у надлежност Касационог Суда, а г. Калајџић је опет, не знамо од куда пронашао, да је за ове ствари надлежан државни савет. У колико је мишљење г. Ђорђевића у овом питању могло имати и има ослонаца у изузетној погрешној пракси, у толико је мишљење г. Калајџића лишено апсолутно сваког законског и логичког ослонаца, јер се полицијске власти, бар наше, у улози извиђања казних дела јављају као иследне — судске — власти (судска полиција, § 19. кривич. суд. поступка) те је према овоме потпуно тачно мишљење г. Николића, да и за њих на случај сукоба о надлежности, вреди § 41. кривич. суд. поступка. Стоји при том факт, да је у пракси било ваздан случајева да су ове ствари решавале надлежне претпостављене власти, само што је ова пракса била погрешна.

Г. Николић замера г. Ђорђевићу што је штампао распис Министра унутрашњих дела о штрајковима. Не знамо шта је ово требало г. Николићу. Кад је г. Министар већ нашао разлога да овај распис изда — а на ово је несумњиво имао права — онда је г. Ђорђевић, бар по нашем мишљењу, имао чак и дужност да га штампа у „Упуту“ за полицијске и општинске власти. Ово у толико пре, што у овом распису нема ничег што би било у противности са позитивним законима.

Замерка г. Николићева г. Ђорђевићевеј дефиницији злоставе право је ситничарење. Г. Ђорђевић вели, да под злоставом треба разумети „телесно мучење без повреда,“ а г. Николић тврди да ово не ваља, и позива се на одлуку опште седнице Касационог суда, по којој је злостава оно „где тело човечје нешто трпи а не вређа се организам тела“ што другим речима значи: „није шија него врат.“

(наставиће се)

Д. Ђ. Алимпић.

ШПАНСКЕ ВАРАЛИЦЕ

ПОМОЋУ СОКРОВИШТА

од R. A. Reiss-a,

професора полиције на универзитету у Лозани.

(НАСТАВАК)

Три имагинарне личности, које су до овога момента кореспондирале са нашим лозањанином, притежавају сасвим различите рукописе, бар за онога који није стручњак у оцени срањивања рукописа. Вештак међутим одмах познаје исту руку

и у писмима интенданта Карлоса и у свима Пера Ривера. Рукопис Лауре тежи је за идентификавање, јер је у њему врло вешто подржан женски рукопис.

Писмо Ривера врло је вешто написано јер се у њему на доста вероватан начин објашњује прављење тестаента, који ће ускоро бити послат швајцарском рођаку. Сада је све приправљено да би притвореник могао умрети. И доиста, само на пет дана после ових писама, наш пријатељ из Лозане примио је од Ривере ново писмо у црном оквиру и снабдевано крстом, у коме се вели ово:

„Мелила, 11. априла 1905.

Драги господине,

Са осећајем дубоког узбуђења јављам вам, да је наш сироти и драги пријатељ Карлос Ј. . . . преминуо јуче у шест часова у вече. У својим последњим моментима дао је доказа о потпуној хришћанској резигнацији. Његова кћи, госпођица Лаура, дубоко потресена губитком једног од најбољих очева, имала је ту утеху да му склопи очи. Нека Господ прими душу покојникову, и нека јадник почива у миру. Као извршилац тестаента нашег драгог пријатеља, ја ћу одмах учинити све што је потребно, за тачно извршење клаузула у тестаенту, који ће бити отворен прекосутра. Одмах после овога ја ћу вам писати о свима детаљима и назначити вам шта имамо да радимо, да би савесно извршили жељу нашег пријатеља, и осигурали будућност и спокојство његове кћери.

Верујте у моје одане осећаје и примите најсрдјачнији поздрав од госпођице Лауре, чију тугу једва гледам.

Ваш одани

Хуан Ривера, Пресбитеро.

И у будуће адресујте писмо као и до сада, само на унутрашњем коверту ставите моју адресу.“

Већ под 16-тим априлом Ривера пише ново писмо. Овога пута почиње тражење новца. Да би успех био што сигурнији, писмо се започиње дугим и вештим уводом, у коме писац покушава да троне адресата. И овога пута међутим, нису заборављени крст и хартија у црном оквиру.

Ново писмо гласило је:

„Мелила, 16. априла 1905.

Мој драги господине и пријатељу,

Последњих дана имао сам жалосну дужност да вам саопштим смрт нашег заједничког пријатеља Карлоса Ј. Излишно је да вам нарочито говорим о његовим последњим моментима; сви његови поступци одговарали су увек поступцима потпуно часног човека, који је био приморан да прође кроз најтежу ситуацију и поред свог високог положаја који је некада заузимао. Једна једина мисао занимала га је: будућност његове кћери. Замислите мирноћу његовог духа у овим последњим моментима; на његовом лицу огледало се задовољство што је нашао, захваљујући вашим обећањима, начина да своју кћер удали одавде.

Његова смрт била је смрт часног човека, који се ни мало не боји да изађе

пред Свевишњег. Пошто смо леш сачрашили, ја сам сву пажњу обратио сирочету, тешећи га да ће ускоро постати члан ваше фамилије. Двојица од њених ујака по матери присуствовала су погребу, и потом дошли к мени и тражили информације о тестаменту покојниковом, изјављујући ми овом приликом да пред гробом треба све заборавити, и да су вољни да узму под своју заштиту своју синовицу.

Разуме се већ да ја нисам веровао у искреност ове господе, која су целог живота били непријатељи покојног Карлоса. Према овоме одговорио сам им, да не могу задовољити њихову жељу, али да ће ускоро све знати, пошто имају права да присуствују отварању тестаента као и госпођици Лаура.

У ствари ја их нисам хтео одмах лишити наде. После овога отпратио сам их мојој кући, где сада живи ваша синовица у друштву са једном од мојих сестара. Госпођица Лаура, не знајући колико су њени родитељи претрпели од ових њених сродника, а знајући за жељу свога непрежаљеног оца примила их је доста равнодушно, и одговорила им, да ће као послушна кћи следовати скруполозно жељи и наредбама свога оца, које ће ускоро бити познате и њима. Судите према овоме одговору о таленту и одличним способностима ове младе девојке. Пошто је законски рок од 24 сата протекао, тестамент је отворен и прочитан пред судијом, сведоцима и сродницима по матери. У прилогу под шаљем вам копију овога документа, из које ће те видети, да је Дон-Карлос изјавио, да притежава имаовину од 1.400.000 динара депоновану у једној банци, чије је име прећутао из познатих вам разлога предострожности. Он тако исто није означао ни домицил старачев, већ је само додао, да за њега зна извршилац тестаента.

Као што ће те видети, у једној клаузули тестаента вели се, да је признаница од депонованог новца у рукама старца, који ће руковати капиталом до пунолетства младе девојке. Ваш покојни сродник унео је ову клаузулу верујући, да ће признаница већ бити у вашим рукама до момента отварања тестаента, што би у ствари и било да смо ми имали времена да се кренемо на пут. Али је Бог друкчије наредио брзом смрћу покојниковом. Међутим признаница је у мојим рукама, што овде то нико не зна. У моменту агоније покојник ми ју је предао с молбом, да је ником другом не дам само вама. Ви ће те такође видети, да је Дон-Карлос искључио своје рођаке по матери из евентуалних права на наслеђе, старалаштво и т. д, изјављујући у исто доба да су они били узрок свију његових и његове покојне жене несрећа. Према овоме они — рођаци по матери — не могу се никојим начином противити одредбама тестаента, јер су у овом мудро документу предвиђене и испуњене све законске формалности. Због овога су се речима господа окомила противу мене. Они бесне од једна што не знају ко је и где живи непознати старалац, који је заслужио толико поверење покојниково.

Имајући у виду велику жељу и интерес нашег несрећног пријатеља, да ови његови рођаци не сазнаду за будући домицил његове кћери и вашу личност, наша је дужност да радимо обазриво и резервисано све док потпуно не испунимо обвезе, којих смо се драговољно примили.

Што се тиче мене, и ако сам сиромашан свештеник, који не познаје многе ствари активног живота, ја имам и снаге и воље и срца да их испуним достојно. Жалим само, што ми је моментаном немогуће да се с вама лично састанем и да вас информишем о свима детаљима који се односе на нашу ствар, и који вас могу интересовати.

Дон Карлос је као што видите помешао у своје писму своју имаовину, да би спречио доцније клевете и рђаве претпоставке о њеном пореклу, као и да би олакшао њено повлачење из банке. Али је ово имало за последицу једну другу незгоду: потребно је сада платити држави наследну таксу да би се добила потврда тестаента.

Ова такса, према званичним документима, која вам шаљем, износи 35.000 франака, а ова сума већа је од готовине којом располажем.

Према закону на име таксе плаћа се:

1%	за наслеђе г-ђице Лауре	10.500	дин.
7%	» ваше наслеђе	21.000	»
7%	» наслеђе моје синовице	3.500	»
			Свега франака 35.000

На неколико дана пре него што ће умрети, Дон Карлос ми је предао 24.000 динара — све што је код себе имао. — Од ове суме потрошио сам око 1060 дин. на исплату разних рачуна које вам шаљем.

Накити и остале ствари у мојим су рукама по судском инвентару у који је и новац уведен. Према свему овоме мени као што видите недостаје 12.000 динара за исплату наследне таксе, а сем овога још и новац потребан за пут г-ђице Лауре и моје синовице; и поред свег сиромаштва моје фамилије ја ћу се ипак постарати да га за ову последњу набавим.

Капитал је депонован у једној лондонској банци, а да би га из ње подigli, потребно нам је да поднесемо, поред признанице о депонованој суми, још и тестамент, оверен судским и конзуларним властима, из кога ће се несумњиво видети наша права на депоновану суму. Сума ова, као што се види из признанице депонована је на име Дона Карлоса Ј. те према овоме може се исплатити само његовим законитим наследницима. Значи, дакле, да ми морамо доказати да смо наследници, а да ово опет докажемо. Потребно је да тестамент потврдимо. Покушај за тражењем аконта или позајмице од банке био би некорисан, јер она нема овде свога филијала, а ја не могу напуштати ово место до коначног уређења питања о наслеђу, јер ако бих отпутовао, судија би наименовао другог депозитара новца, накита и ствари, и ово наименовање пало би на једног сродника госпођице Лауре, што би целу ствар успорило. Ако би покушао да позајмим ову суму овде, био би принуђен да одам ваш до-

мицил и вашу личност, што не би било ни мудро ни безопасно за будуће наше спокојство јер наши непријатељи вребају сваки наш корак. Пред оваким сметњама ја не видим другог излаза но да се обратим вама за помоћ. Ја признајем, да ваш део наслеђа мора бити неокрњен, али пошто ће, услед нагомиланог интереса, имати један вишак за покриће приходних трошкова, то вас молим да позајмите 12.000 динара, који нам недостају. Ја сам се о томе саветовао и са нотаром, и он ми је казао, да ми сами, без знања рођака по матери, треба да доведемо ствари у ред, по што се из тестаментна јасно види намера и жеља тастатора, да целу ствар свршимо без њиховог знања. У исто доба молио сам нотара, да телеграфским путем пита Унион Банку за формалности које треба испунити да би се депоновани новац подигао, и банка је одговорила телеграмом, који вам шаљем на увиђај.

После свега овога, ево шта сам ја решио: г-ђица Лаура, у пратњи моје синовике, доћи ће у Марсељ, јер се ја не могу одавде никуд удаљавати пре коначног свршетка целе ствари. Моја синовика предаће вам признаницу од депонованог новца, као и моју признаницу на 12.000 динара, које ћете јој предати и с којима ће се она одмах вратити и предати их мени, да бих могао свршити посао, после чега ћу одмах доћи да се с вама лично састанем, и да заједно одемо да новац примимо.

(наставиће се)

Archives d'Anthropologie criminelle,
№ 164—166, 1907. год.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине урвачке, актом својим од 29. јуна ове год. Бр. 802, пита:

»1. Суд овај, осудио је својом пресудом извесно лице на плаћање приватног дуга његовом повериоцу, по јавној исправи, и пресуда је постала извршна.

Лице, које је осуђено на плаћање тога дуга, родом је из Аустро-Угарске, а живи у овој општини од пре десет година. Од имања свога има само кућу и 29 ара земље и 2 коња. Лице поменуто није прешло законим путем у српско поданство, а има право гласа на свима зборовима.

Како § 471. судско-грађанског поступка штити земљоделцу од приватних дуга све шта је тамо побројано, то се пита уредништво, да ли се ово благодетељање § 471. простире и на поменуто лице и да ли му штити све као и српским поданицима или не, и да ли суд овај може учинити ову наплату од њега и ако нема по § 471. суд. поступка колико му треба или не?

2. Где постоји смеша имања по уговору, потврђеном од стране првостепеног суда, а имање се води по пописним књигама на име једног лица а друго плаћа само на своју личност, да ли оно лице,

на чије се име води имање по пописним књигама, може отуђити што год од имања, кад су оба смешничара земљоделци, а немају онолико имања, колико § 471. грађ. суд. пост. условљава за две пореске главе.

Ово суд пита због тога, што онај смешничар, на чије се име води имање по пореским књигама тврди, да је имање само његово, ма да уговор о смешништву говори друкчије, и сад од суда тражи уверење у смислу § 471. грађ. суд. пост. за отуђење извесног имања, а суд је у недоумици шта да ради.

— На ово питање одговарамо:

Кад се добро проуче одредбе § 471. грађ. суд. пост. онда се мора уочити то, да оне уз права, која дају српским држављанима, обезбеђујући им извесна имања од продаје, *стављају овима и извесна ограничења*. На име не дају им право *слободнога располагања*, и апсолутно забрањује отуђивање онога дела, који им закон штити.

Ако би сада изједначили и поданике аустро-угарске са српским и у овоме питању, онда би, нема сумње, и за њих важило оно законско наређење, да и они сами *не могу отуђити* онај део имања, на који се благодетељање простире.

Тако би се, велимо, морао схватити § 471. грађ. суд. пост. кад би ово изједначење учинили; али такво би се схватање противило оном начелу, по коме све државе траже за своје држављане то право, да на земљишту друге стране уговорнице могу куповати и *отуђивати* имања по својој вољи.

То је нарочито било предвиђено чл. I. и II. трговинског уговора, закљученог између Србије и Аустро-Угарске, који сада не важи.

Ето, у тој немогућности, да се § 471. пом. закона у целој своме пространству примени и на држављане Аустро-Угарске, лежи доказ, да се на њих не односи ни онај први део онога законског наређења, које је наређење, у осталом и донесено као економско-политичка мера за заштиту од пропасти само српских држављана, о којима је законодавац једино и могао водити рачуна у овоме погледу, а никако и о странцима, према чијој судбини, на овом пољу може српска држава бити равнодушна.

Према овоме ми налазимо, да се § 471. не односи на странце; и

2. Кад је уговором, потврђеним судом, утврђена заједница — смеша — имања, онда се простој изјави једнога од смешничара не може веровати да је имање само његово, нити му се сме издати уверење у смислу § 471., јер и она друга околност, што се по пореским књигама води имање на његово име, не може се узети као доказ о својини, пошто се имање прибавља и отуђује по другим законским прописима, а не по закону о порезу и прописима пореског књиговодства.

Суд општине прњаворске, актом својим од 20. јуна ове год. Бр. 2621, пита:

»По чл. 118. закона о општинама, плата деловође суда у општинама преко 500 пунолетних грађана, не може бити мања од 720 динара годишње.

Па како ова општина броји 550 пунолетних грађана, то по горњем законом пропису плата деловођи не може бити мања од 720 динара.

Но окружни одбор окр. подринског, приликом одобравања буџета ове општине за ову годину, свео је плату деловође на 400 динара.

Моли се уредништво за објашњење: да ли је ова радња одбора правилна или не, и ако није правилна, на који се начин може исправити ова грешка, кад је буџет већ одобрен?»

— На ово питање одговарамо:

Прописи чл. 118. закона о општинама јасни су. По њима плата деловође, у општинама изнад 500 пунолетних грађана, не може бити мања од 720 динара.

Према томе, кад је одбор и преко овако јасног законског наређења редуцирао плату, испод законског минимума, он је извршио једну незаконитост, пошто поменуто законско наређење није поништено тачком 17. чл. 108. закона о уређењу округа и срезова.

Да би се ова грешка поправила, треба се, преко надзорне власти, обратити министру финансија с молбом, да у смислу чл. 10. зак. о окружним, српским и општинским буџетима одобри накнадни кредит за разлику од 500 до 720 динара.

III.

Суд општине петрово-селске, актом својим од 6. јуна ове год. Бр. 704, пита:

Може ли бити општински писар оно лице, које је осуђивано на 12 година робије за убиство без предумишљаја, учињено у одбрани части, кад иначе има све услове из чл. 114. зак. о општинама?

Лице ово, пуштено је с робије пре 5 година, 8 месеци и 26 дана, и по § 394. кр. суд. пост. повратио је сва грађанска права, јер му пресудом нису била ни одузета.

— На ово питање одговарамо:

По чл. 114. зак. о општинама, не може бити општински писар онај, који је осуђиван за злочинство, без обзира на то, што он иначе има све услове за овај положај.

Како је и дотично лице осуђивано за злочино дело, то и оно не може бити писар општински.

Та околност, што убиство није извршено из користољубља, не мења ствар, јер се тај услов везује у чл. 114. за преступна и иступна дела, а не и за злочине.

IV.

Суд општине Салаша приобарског у одговору на акт његов од 18. јуна ове год. Бр. 1111, извештава се, да му је одговорено на питање у бр. 40. »Полицијског Гласника.«

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж Е С Е

Станимира М. Јовановића, земљод. из Шемева, среза сврљишког, тражи начелник среза сврљишког актом Бр. 12767, ради издржавања полицијског надзора. Станимир је средњег раста, у лицу плав, малих бркова, смеђе косе, у сељачком оделу, а на ногама има пресне опанке. Нека га све полицијске и општинске власти потраже и пронађеног спроведу поменутом начелнику.

Љубомира, сина **Васе Миловановића**, из Свраче, кога је нестало још у месецу јуну ове год. и до сада се о њему није ништа сазнало, тражи начелник среза прокупачког депешом Бр. 15254. Љубомир је стар 16 година, средњег раста, у лицу плав, ретких зуба, у сељачком оделу. Обраћа се пажња свима властима, да га у својим домањима потраже и пронађеног упуте поменутом начелнику.

Зарију Чорбића, **Ђорђа Нешковића** и **Ристу Максића**, земљод. из Попова, среза прокупачког, који су пре неколико дана побегли из места пребивања, тражи начелник среза прокупачког депешом Бр. 15153., ради извршења извесне пресуде. Пронађене треба спровести поменутом начелнику.

Борисава Ђорђевића, папуцијског шегрта, родом из Београда, кога је нестало 24 пр. м-ца тражи Управа града Београда актом Бр. 39470, ради предаје родитељима. Борисав је стар 13 година, средњег раста, приомањаст; на себи има граорасто ново сако одело, на глави при штофани шепир, а на ногама ципеле. Пронађеног треба спровести Управи града Београда.

С К Р Е Ћ Е С Е П А Ж Њ А

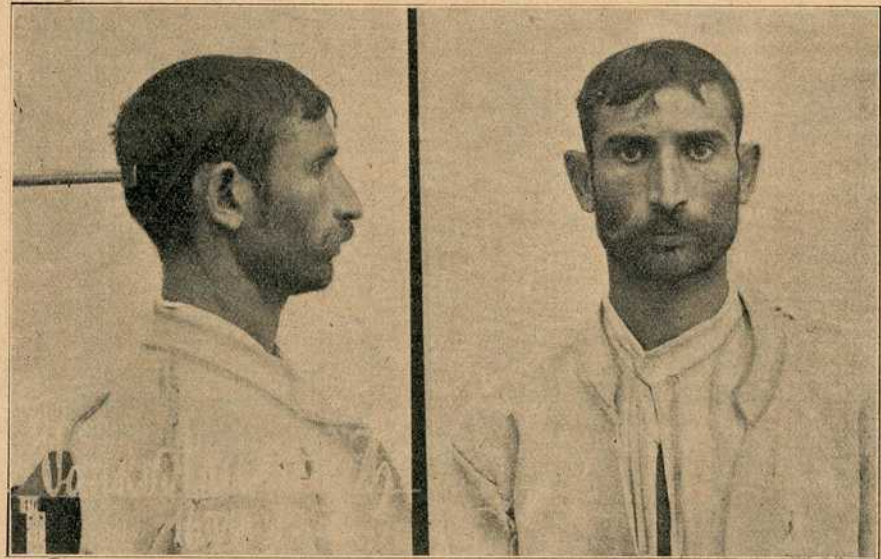
Код суда општине миросавачке у срезу колубарском окр. београдског, налази се од 7. пр. м-ца један мангун коњ, матор 6 година, длаке зелене, без роваша са жигом положено „К“, а био је и жиг „В.“ Обраћа се пажња свима властима да потраже сајбију овог мангун коња и у случају проналаска да га упуте начелнику среза колубарског окр. београдског с позивом на акт Бр. 13334.

Код суда општине пиносавачке у срезу врачарском налази се од 25. пр. м-ца једна мангун крава, матора 7—8 година, длаке жућкасте, са крњавим левим рогом, у лево ухо чуљав, а десно јој је расечено. Моле се све власти да потраже у својим домањима сопственика ове мангун краве и пронађеног упуте начелнику среза врачарског с позивом на акт Бр. 14568.

Код суда општине крагујевачке налази се од 26. пр. м-ца једна мангун кобила, матора 6 година, висока 1.50 см, длаке зелене, без роваша, са подсеченим репом. Обраћа се пажња свима властима да потраже сајбију ове мангун кобиле и пронађеног упуте начелству округа крагујевачког с позивом на акт Бр. 16067.

П О Т Е Р Е

Јанко Алимпић — Алнајић, осуђеник београдског казног завода, који је био на раду у државном добричевском сточарском заводу, побегао је са рада 26. прошлог месеца. Јанко је родом из Накучана у срезу поцерском, округу подринском, стар 30 година, средњег раста, очију угасито зелених, косе и браде црне, бркова риђих, од особених знакова има: на унутрашњој страни превоја левог ручја тима

тетовиран знак „Јанко Алнајић, 1896“; на превоју десног ручја има ожиљак од ране, неправилног облика, величине 2.5|1 см.; на десној долактици има тетовиран знак човека, а изнад њега такође тетовиран знак „Јанко Ал.“ и даље је изгубљен знак. Јанко је већ један пут био осуђиван због опасне крађе на три године робије, а и сада се налазио због опасне крађе на издржавању двадесето годишње робије, имао је да издржи још петину годину дана. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за одбеглим Јанком најживље трагају и пронађеног стражарно спроведу управи београдског казног завода с позивом на акт Бр. 5126.

Ђорђе Илић „Џопа“ и Душан Ставрић, коцкари из Лесковца, имају да одговарају за више казних дела код начелника среза лесковачког, али су пре неколико дана побегли и до сада нису ухваћени. **Ђорђе** је стар 20 година, средњег раста, у лицу плав, косе смеђе, бркова малих, у сукненом оделу. Лични опис Душанов непознат је. Нека их све полицијске и општинске власти живо потраже и пронађене стражарно спроведу поменутом начелнику с позивом на депешу Бр. 20674.

Ђорђе Андоновић, осуђеник нишког казног завода, који је био осуђен због разбојништва на 15 година робије, побегао је са осуде 1. овог м-ца. Ђорђе је стар 30 година, средњег раста, плаве косе, плавих бркова. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и пронађеног стражарно спроведу Управи нишког казног завода с позивом на депешу Бр. 2335.

Влајко Пауновић, земљоделац из Стрелца, среза лужничког, извршио је пре кратког времена више крађе, па је по извршењу дела одмах побегао. Влајко је стар 19 година, средњег раста, приомањаст, сувоњав, носав. Нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и у случају проналаска стражарно спроведу начелнику среза лужничког с позивом на депешу Бр. 5993.

Димитрије — Миче Крстић, земљоделац из Хума, среза нишког, има да одговара за

силовање код начелника среза нишког, али је пре неколико дана побегао. Димитрије је стар 25 година, високог раста, добро развијен, у лицу плав, дугуљастих образа, очију граорастих, косе и бркова плавих, брија се; на себи има од одела гаће и кошуљу од дебелог сељачког платна, на глави шајкачу, а на ногама опанке. Позивају се све полицијске и општинске власти да га у својим домањима потраже и пронађеног спроведу поменутом начелнику с позивом на акт Бр. 18984.

К Р А Ћ Е С Т О К Е

Ноћу између 23. и 24. пр. м-ца непознати крадљивац украо је једну кобилу Тодосију Марковићу, земљоделцу из Падника, среза ражањског. Кобила је матора 5 година, доратаста, без роваша. Акт начелника среза ражањског Бр. 10409.

Ноћу између 25. и 26. пр. м-ца непознати крадљивци украли су Милораду Петровићу, земљод. из Раденца, среза моравског окр. нишког, две краве и једно теле. Једна је крава матора 3 године, а друга 5 година, обе длаке жућкасте; теле је длаке беле. Депеша начелника среза моравског окр. нишког Бр. 11198.

Ноћу између 26. и 27. пр. м-ца непознати крадљивац украо је једну краву Трајку Бузеоду, земљод. из Слатине, са панађура у варошници Салашу. Крава је матора 6 година, беле длаке, без роваша, са жигом 6|1. Депеша комесара панађура Бр. 5.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.